

Odziv na prispevek Evropskega parlamenta v okviru resolucije o Letnem poročilu ECB 2021

V odzivu ECB, ki je bil objavljen ob predstavitvi Letnega poročila ECB 2022 Evropskemu parlamentu, so odgovori na vprašanja in zahteve, ki jih je Evropski parlament podal v svoji resoluciji o Letnem poročilu 2021.¹ Odziv je strukturiran po temah, pri čemer vsak odstavek obravnava vsaj en odstavek iz resolucije, njegov namen pa je bolje pojasniti politike ECB ter spodbuditi dialog z Evropskim parlamentom in javnostjo o ključnih vprašanjih, ki so jih izpostavili poslanci Evropskega parlamenta. ECB svoj odziv objavlja od leta 2016 dalje na predlog Evropskega parlamenta.²

1

Denarna politika

Kar zadeva predlog o bolj uravnoteženem in postopnem prilagajanju denarne politike, ECB pojasnjuje, da je dinamika zviševanja obrestnih mer usklajena s pglavitnim ciljem ECB, da zagotavlja stabilnost cen v srednjeročnem obdobju. Na podlagi makroekonomskih projekcij za euroobmočje, ki so jih strokovnjaki ECB pripravili marca 2023, bo inflacija predvidoma predolgo ostala previsoka. ECB je od začetka normalizacije denarne politike decembra 2021 sprejela odločne ukrepe v skladu s svojo odločenostjo, da zagotovi čimprejšnjo vrnitev inflacije na 2-odstotni srednjeročni cilj. Zaradi povišane ravni negotovosti Svet ECB pri odločanju o naravnosti denarne politike uporablja pristop, ki temelji na podatkih. Odločitve o obrestnih merah bodo temeljile na oceni inflacijskih obetov, v kateri se bodo upoštevali novi ekonomski in finančni podatki, dinamika osnovne inflacije in intenzivnost transmisije denarne politike. Ohranjanje cenovne stabilnosti je največ, kar lahko denarna politika prispeva k vzdržni gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest.

Kar zadeva poziv resolucije, da naj se ciljanje inflacije dosledno osredotoča na srednjeročno obdobje, ECB pojasnjuje, da ukrepe denarne politike še naprej usmerjajo obeti za cenovno stabilnost v srednjeročnem obdobju. Svet ECB je odločen zagotoviti čimprejšnjo vrnitev inflacije na 2-odstotni srednjeročni cilj ter je pripravljen, da v okviru svojega mandata prilagodi vse instrumente. Zaradi izjemnih okoliščin v sedanjem gospodarskem okolju, vključno z ozkimi grli v dobavnih verigah, rusko vojno v Ukrajini in na splošno veliko negotovostjo, je pomembno, da se pri ocenjevanju inflacijskih obetov natančno preučijo novi podatki. Pri sprejemanju

¹ Besedilo sprejete [resolucije](#) je dostopno na spletnem mestu Evropskega parlamenta.

² V odzivu niso obravnavane teme, ki se v resoluciji Evropskega parlamenta nanašajo na bančno unijo. Razprava o teh zadevah je v [Letnem poročilu ECB o nadzornih dejavnostih](#). Odziv na resolucijo o bančni uniji bo objavljen letos kasneje.

sklepov o denarni politiki imajo še naprej ključno vlogo tudi projekcije na podlagi modelov.

V zvezi z zahtevo, da se začne mednarodni dialog z drugimi centralnimi bankami, ECB pojasnjuje, da si z drugimi centralnimi bankami v različnih mednarodnih forumih že izmenjuje poglede o obetih za stabilnost cen in o funkciji odzivanja denarne politike. V okolju globalno sinhroniziranih inflacijskih pritiskov je pomembno, da nosilci odločanja o denarni politiki upoštevajo potencialne posledice odločitev, ki so jih sprejele druge centralne banke. Glavne centralne banke imajo zato redne stike v različnih forumih, kjer razpravljajo o relevantnih gospodarskih in finančnih gibanjih ter o funkciji odzivanja denarne politike. ECB izvaja tudi obsežne analize o prelivanju posledic v mednarodnem okolju, med drugim tudi v rednih projekcijah, ki prispevajo k razpravam o denarni politiki.³

Kar zadeva zahtevo, da se prihodnje odločitve o ključnih obrestnih merah izčrpnije utemeljijo, ECB pojasnjuje, da o svojih utemeljitvah obširno obvešča po več kanalih. Temeljni razlogi, ki so botrovali sklepom o denarni politiki, so predstavljeni predvsem v izjavi o denarni politiki, ki je objavljena po vsaki seji Sveta ECB o denarni politiki. Kot dopolnilo temu člani Izvršilnega odbora ECB pojasnijo svoje poglede in stališča v govorih – vključno z govori predsednice ECB v Evropskem parlamentu – in v intervjujih. Poleg tega so razlogi za sklepe Sveta ECB o denarni politiki predstavljeni tudi v publikacijah ECB, kot sta Letno poročilo in Ekonomski bilten, ter v drugih oblikah obveščanja javnosti. Podrobne informacije o razpravah, ki so podlaga za sklepe, so v povzetkih sej Sveta ECB o denarni politiki. Poleg tega si ECB po pregledu strategije denarne politike v obdobju 2020–2021 stalno prizadeva izboljšati komunikacijo s širšo javnostjo, da bi svoje odločitve pojasnila jasno in razumljivo. Tako je denimo uvedla vizualno izjavo o denarni politiki (»Izjavo o denarni politiki na kratko«), ki je objavljena po vsaki tiskovni konferenci o denarni politiki. Nedavno je ECB začela izvajati tudi pobudo »ECB in vi«, s čimer je ustvarila prostor za odprt dialog z državljani v euroobmočju, obravnavala njihova vprašanja in prisluhnila njihovim pomislekom. To je še posebno pomembno v kontekstu visoke inflacije in odločnih ukrepov denarne politike.

Kar zadeva uporabo zunanjih bonitetnih ocen državnih obveznic v sistemu zavarovanja terjatev, ECB pojasnjuje, da se Eurosistem ne zanaša na bonitetne agencije niti izključno niti mehanično. Eurosistem ima dobro uveljavljen bonitetni okvir, ki opredeljuje postopke, pravila in tehnike, ki zagotavljajo, da finančno premoženje, ki se uporablja kot zavarovanje, in nakupi v okviru operacij denarne politike izpolnjujejo visoke standarde kreditne kakovosti.⁴ Pravila so javno opredeljena v pravnih aktih Eurosistema in vključujejo zahteve, ki jih morajo izpolnjevati bonitetne agencije, da bi jih Eurosistem sprejel kot zunanjo bonitetno institucijo. Vendar se Eurosistem ne zanaša na bonitetne agencije niti izključno niti mehanično. Tesno sodeluje z bonitetnimi agencijami in natančno preverja bonitetne ocene, da bi jih bolje razumel in prepoznal vlogo presoje pri odločitvah o bonitetnih ocenah. Takšen poglobljen skrben pregled Eurosistemu omogoča, da uporabi

³ Glej na primer okvir 2 v makroekonomskih projekcijah strokovnjakov ECB za euroobmočje z naslovom »Mednarodno okolje«, marec 2023.

⁴ Na spletni strani ECB je na voljo več informacij o [bonitetnem okviru Eurosistema](#).

pravico do diskrecije in odstopa od zunanjih bonitetnih ocen, kadar je to potrebno. Eurosistem je na primer v preteklosti odobril opustitev minimalnih zahtev glede kreditne kakovosti, da bi lahko sprejemal državne dolžniške instrumente posameznih držav. Med pandemijo koronavirusa (COVID-19) je ohranil tudi primernost določenega tržnega finančnega premoženja – vključno z državnimi obveznicami – čeprav so bonitetne agencije znižale bonitetno oceno. To kaže, da Eurosistem pri ugotavljanju kreditne kakovosti finančnega premoženja uporablja vse relevantne informacije. Uporaba zunanjih bonitetnih ocen za ugotavljanje kreditne sposobnosti držav v okviru izvajanja denarne politike je bila obravnavana v kontekstu pregleda strategije denarne politike, več informacij pa je na voljo v posebnem razdelku občasnega delovnega zvezka ECB o interakciji med denarno in javnofinančno politiko v euroobmočju.⁵

2 Inflacija

Kar zadeva zaskrbljenost v resoluciji glede zgodovinsko visokih ravni inflacije, je ECB pripravljena, da v okviru svojega mandata še naprej prilagaja vse instrumente in tako zagotovi, da se bo inflacija vrnila na srednjeročni cilj. V

letu 2022 je na euroobmočje vplivala kombinacija izjemnih šokov, ki so inflacijo potisnili na doslej najvišjo raven. Dejavniki na strani ponudbe, kot so skokovit porast cen energetskih in prehranskih surovin ter vztrajna ozka grla v dobavnih verigah, so imeli zelo veliko vlogo pri zviševanju inflacije. V domačem okolju so določeno vlogo imeli tudi dejavniki na strani povpraševanja, zlasti v tistih sektorjih, na katere je zelo vplivalo ponovno odpiranje gospodarstva. K domačim stroškovnim pritiskom sta prispevala tako krepitev rasti plač kot tudi povečevanje profitnih marž. Po pričakovanjih bo vpliv teh dejavnikov popustil, tako da se bo skupna inflacija predvidoma še naprej zniževala. Obenem ECB budno spremlja tveganja v zvezi s temi obeti in je pozorna na morebitne znake plačno-cenovne spirale. Sedanja rast plač je posledica dejstva, da kupna moč dohiteva cene ob pomanjkanju ustrezne delovne sile. Večina meril dolgoročnejših inflacijskih pričakovanj je trenutno na ravni okrog 2%, vseeno pa jih je treba še naprej redno spremljati.

Kar zadeva opredelitev srednjeročnega obdobja v inflacijskem cilju, ECB pojasnjuje, da številsko natančna vnaprejšnja opredelitev srednjeročnega obdobja ne obstaja. Kot je v nedavnem dopisu pojasnila predsednica ECB, srednjeročna usmeritev dopušča neogibna kratkoročna odstopanja inflacije od 2-odstotnega cilja, upošteva pa tudi zakasnitve in variabilnost v transmisiji denarne politike v gospodarstvo in inflacijo.⁶ Fleksibilnost srednjeročne usmeritve pomeni, da je ustrezen odziv denarne politike na odstopanje inflacije od cilja pogojen s konkretnimi razmerami in odvisen od vira, velikosti in trajanja odstopanja samega. Šok, ki vpliva na povpraševanje po izdelkih in storitvah, lahko na primer potisne inflacijo v isto smer kot realno gospodarsko aktivnost, medtem ko bi šok v ponudbi

⁵ Glej okvir 9 v publikaciji delovnega področja o interakciji med denarno in javnofinančno politiko, »[Monetary-fiscal policy interactions in the euro area](#)«, *Occasional Paper Series*, št. 273, ECB, september 2021.

⁶ Glej »[dopis predsednice ECB poslancu Evropskega parlamenta Jonásu Fernándezu Álvarezu o denarni politiki](#)«, 18. april 2023.

izdelkov in storitev lahko ustvaril začasno izključevanje med inflacijo in realno gospodarsko aktivnostjo. Običajno je v prvem primeru bolj pomembno, da se uskladijo pogoji na strani domačega povpraševanja in ohranijo zasidrana inflacijska pričakovanja, zaradi česar je priporočljivo sprejeti krajšo opredelitev srednjeročnega obdobja kot v drugem scenariju. ECB pojasnjuje prilagoditve časovnega obdobja v izjavah o denarni politiki in člankih v Ekonomskem biltenu.

Kar zadeva prispevek dobičkov k inflaciji ter poziv k rednemu objavljanju podatkov o takšnih prispevkih, je ECB ravno tako izrazila zaskrbljenost glede vloge podjetniških dobičkov v sedanjih inflacijskih gibanjih. Kot je v nedavnem dopisu pojasnila predsednica ECB, ECB redno analizira cenovna gibanja na podlagi širokega nabora kazalnikov, analiza pa se v enaki meri osredotoča na gibanje plač in dobička.⁷ Kar zadeva prispevek dobička k inflaciji, analiza ECB kaže, da so višje profitne marže pomembno prispevale k povečanju domačih stroškovnih pritiskov v euroobmočju. Številna podjetja v sektorjih, ki so se soočali z omejeno ponudbo in ponovnim porastom povpraševanja, so bila sposobna povečati svoje profitne marže. V zadnjem četrtletju 2022 je dobiček na enoto proizvoda k domačim cenovnim pritiskom prispeval dobro polovico (merjeno z medletno stopnjo rasti deflatorja bruto domačega proizvoda), medtem ko so stroški dela na enoto proizvoda prispevali slabo polovico.⁸ Dobiček na enoto proizvoda se je še posebno močno povečal v energetiki, kmetijstvu, gradbeništvu, predelovalnih dejavnostih, trgovini in prevoznih storitvah. Gledano v celoti analiza ECB kaže, da podjetja na agregatni ravni niso znižala marž, da bi absorbirala pritiske s strani vhodnih cen – takšna dinamika je bila zabeležena v preteklosti – ampak so jih prenesla na prodajne cene. Nenavadno velik prenos je lahko posledica manjših pritiskov s strani konkurence v okolju visoke inflacije, ki ga zaznamujeta nezadostna globalna ponudba in odboj povpraševanja po pandemiji. V takšnem okolju lahko ohranjanje ali povečevanje profitnih marž nastane brez izgube tržnega deleža. Kar zadeva podatke o gibanju dobička, ECB pojasnjuje, da se njene makroekonomske analize v veliki meri opirajo na informacije, ki so na voljo v nacionalnih in sektorskih računih. Kar zadeva poziv k rednemu objavljanju izračunanih prispevkov, ECB poudarja, da so informacije iz nacionalnih in sektorskih računov javno dostopne ter da ECB redno obvešča o izhodiščih analize in objavlja najnovejše ocene, na primer v Ekonomskem biltenu ECB.⁹

Kar zadeva zaskrbljenost, da inflacijska pričakovanja postajajo odsidrana, ECB pojasnjuje, da se večina meril dolgoročnejših inflacijskih pričakovanj giblje na ravni okrog 2-odstotnega inflacijskega cilja in ne kaže znakov odsidranja. ECB kljub temu redno poudarja pomen stalnega spremljanja gibanja inflacijskih

⁷ Glej »dopis predsednice ECB poslancem Evropskega parlamenta Henriki Hahn, Ernestu Urtasunu in Rasmusu Andresenu o gospodarskih gibanjih v euroobmočju«, 18. april 2023.

⁸ Deflator BDP meri »ceno« skupne dodane vrednosti na enoto proizvoda. Razčleniti ga je mogoče na stroške dela na enoto proizvoda, bruto poslovni presežek (ali dobiček) na enoto proizvoda in neto posredne davke na enoto proizvoda. Glej tudi Arce, O., Hahn, E., in Koester, G., »How tit-for-tat inflation can make everyone poorer«, *Blog ECB*, ECB, 30. marec 2023, in »Dobičkonosnost podjetij in gibanje finančnega vzvoda nefinančnih družb euroobmočja z uvrščenimi kotacijami«, Mesečni bilten, ECB, junij 2006.

⁹ Glej npr. »Profit developments in the euro area«, *Monthly Bulletin*, ECB, avgust 2008; »Vloga dobička pri cenovnih pritiskih iz domačega okolja v euroobmočju«, *Mesečni bilten*, ECB, marec 2013; »Kako dobiček vpliva na domače cenovne pritiske v euroobmočju?«, *Ekonomski bilten*, številka 6, ECB, 2019; »Vloga profitnih marž pri prilagajanju na šok zaradi COVID-19«, *Ekonomski bilten*, številka 2, ECB, 2021.

pričakovanj in hitrega ukrepanja, če bi se pojavili nedvomni znaki, da so se pričakovanja odsidrala.

Kar zadeva zahtevo, da se dodatno preuči vloga inflacijskih pričakovanj ter kako nanje vplivajo izjave in ukrepi ECB, ECB zbira podatke od pripravljavcev napovedi, finančnih trgov, finančnih analitikov in potrošnikov. Proučuje determinante inflacijskih pričakovanj in informacije, ki jih je mogoče izluščiti za prihodnjo inflacijo. Inflacijska pričakovanja so pomembna za inflacijo, saj vplivajo na odločitve ljudi o trošenju, varčevanju in vlaganju kakor tudi na oblikovanje plač in cen. Od 1960-ih let so ključni element v modelih o inflacijski dinamiki ter imajo pomembno vlogo v modelih, ki jih centralne banke po vsem svetu uporabljajo za obveščanje in evalvacijo denarne politike. V okviru pregleda strategije denarne politike v obdobju 2020–2021 so strokovnjaki Eurosistema pretehtali naravo in vlogo inflacijskih pričakovanj.¹⁰ Pričakovanja o gibanju in ravni inflacije v dolgoronejšem obdobju so lahko koristen pokazatelj verodostojnosti denarne politike ter se lahko upoštevajo v analizi scenarijev in tveganj pri napovedovanju s pomočjo strukturnih modelov. Strokovnjaki Eurosistema so ugotovili, da lahko ukrepi in izjave ECB precej vplivajo na inflacijska pričakovanja. Ugotovljeno je bilo na primer, da je izvajanju programov nakupa vrednostnih papirjev v letu 2014 sledilo statistično pomembno zvišanje promptnih obrestnih mer v obrestnih zamenjavah, vezanih na inflacijo, pri vseh zapadlostih. Pokazalo se je tudi, da je v odziv na objavo projekcij Eurosistema prišlo do statistično pomembne prilagoditve pričakovanj zasebnega sektorja. Vpliv obveščanja s strani ECB na inflacijska pričakovanja se redno interno analizira.¹¹

Glede zaskrbljenosti o razhajanju inflacije v euroobmočju in glede tega, ali to ogroža enotnost denarne politike ECB in njeno transmisijo, ECB pojasnjuje, da se denarna politika osredotoča na inflacijo v euroobmočju kot celoti. Razlike v inflaciji v monetarni uniji same po sebi niso problematične, kolikor odražajo začasno prilagajanje šokom ali so povezane s procesom gospodarskega dohitevanja. Večina sedanjega razhajanja v stopnjah inflacije je mogoče pojasniti z različno izpostavljenostjo držav preteklemu skokovitemu porastu cen energijskih in prehranskih surovin ter ozkim grlom v dobavnih verigah zaradi pandemije. Poleg tega je k razhajanju inflacije prispevala tudi različna izpostavljenost držav turističnemu in gostinskemu sektorju (ki je zabeležil močan odboj povpraševanja potrošnikov, ko se je gospodarstvo ponovno odprlo). ECB pričakuje, da bo raznolik vpliv teh dejavnikov večinoma začasen, zaradi česar se bodo razlike v inflaciji sčasoma normalizirale. Razhajanje, ki je posledica inflacije v skupini energentov, bi se moralo zmanjšati, ko se bodo gibanja cen energentov normalizirala, saj naj bi se nato zmanjšale tudi razlike v inflaciji, ki so posledica nacionalnih razlik v kompenzacijskih ukrepih. Normalizirati bi se moralo tudi razhajanje, ki je posledica razlik v ponovnem odpiranju gospodarstva med državami ter razlik v izpostavljenosti ozkim grlom v svetovnih dobavnih verigah, ko bodo ti učinki popustili. Ker razlike v

¹⁰ Glej delovno področje o inflacijskih pričakovanjih, »[Inflation expectations and their role in Eurosystem forecasting](#)«, *Occasional Paper Series*, št. 264, ECB, 2021.

¹¹ Delovno področje o obveščanju o denarni politiki, »[Clear, consistent and engaging: ECB monetary policy communication in a changing world](#)«, *Occasional Paper Series*, št. 274, ECB, september 2021.

inflaciji odražajo strukturne razlike med državami v euroobmočju, bi se bilo treba na to odzvati s primernimi strukturnimi reformami na nacionalni ravni.

3 Sekundarni cilj in analiza sorazmernosti

Kar zadeva predlog, da naj Evropski parlament v svoji resoluciji objavi prispevek Evropski centralni banki v zvezi z njenim sekundarnim ciljem, ECB pozdravlja takšen prispevek. V skladu s sekundarnim ciljem iz člena 127(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije ECB podpira splošne ekonomske politike v Evropski uniji, če to ni v nasprotju s ciljem stabilnosti cen, z namenom prispevati k doseganju ciljev EU, opredeljenih v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji.¹² V kontekstu oblikovanja ekonomskih politik je Evropski parlament ena od institucij EU, ki so relevantne za uresničevanje sekundarnega cilja ECB, skupaj z Evropskim svetom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo. V zvezi s tem ECB opozarja, da oblikovanje in prednostno razvrščanje splošnih ekonomskih politik v EU izhajata predvsem iz sprejetja pravnih aktov in prevzemanja mednarodnih obveznosti, kot je na primer pristop EU k Pariškemu sporazumu leta 2016. Z jasnim prednostnim razvrščanjem nekaterih ekonomskih politik s strani pristojnih institucij EU, vključno z Evropskim parlamentom, bo mogoče usmerjati ECB pri uresničevanju njenega sekundarnega cilja. Poleg tega je pri uresničevanju sekundarnega cilja ECB pomembno upoštevati tudi dejavnike, kot so bližina ekonomske politike poglavitnemu cilju in glavnemu strokovnemu področju ECB kakor tudi stopnja opredeljenosti in brezpogojnosti takšnih ekonomskih politik.

Kar zadeva poziv Evropski centralni banki, da naj v letnem poročilu nameni posebno poglavje pojasnitvi, kako razlaga sekundarni cilj in skladno z njim ukrepa, ter predstaviti, kako denarna politika vpliva na splošne ekonomske politike v EU, ECB opozarja, da Svet ECB v sklepih o denarni politiki že upošteva druge dejavnike, ki so relevantni za izvajanje denarne politike, kar je izrecno navedeno tudi v strategiji denarne politike. To dokazuje uvodna izjava predsednice ECB v dialogu o denarni politiki z Odborom za ekonomske in monetarne zadeve v Evropskem parlamentu in na tiskovnih konferencah ECB, kjer predsednica predstavi vidike, ki so relevantni za doseganje poglavitnega cilja, na primer kar zadeva zaposlenost in finančno stabilnost. Upoštevanje teh dejavnikov vpliva na realno gospodarstvo in finančni sistem ter prispeva k stabilnosti cen. Kot je bilo poudarjeno v pregledu strategije denarne politike v obdobju 2020–2021:¹³ pri prilagajanju instrumentov denarne politike bo Svet ECB – pod pogojem, da dve konfiguraciji sklopa instrumentov enako prispevata k cenovni stabilnosti in v ta cilj ne posegata – izbral konfiguracijo, ki najbolje podpira splošne ekonomske politike Evropske unije, kar zadeva gospodarsko rast, zaposlenost in socialno vključenost, ter varuje finančno stabilnost in pomaga zmanjševati posledice podnebnih

¹² Svet ECB je na primer sklenil spremeniti okvir programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja, da bi referenčno vrednost nagnil v prid izdajateljem, ki so podnebno uspešnejši, pri čemer se ni skliceval le na poglavitni cilj ECB, ampak tudi na sekundarni cilj. Glej uvodno izjavo 3 [Sklepa Evropske centralne banke \(EU\) 2022/1613](#) z dne 9. septembra 2022 o spremembi Sklepa (EU) 2016/948 o izvajanju programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja (ECB/2016/16) (ECB/2022/29), UL L 241, 19. 9. 2022, str. 13.

¹³ Glej »[An overview of the ECB's monetary policy strategy](#)«, ECB, 8. julij 2021.

sprememb z namenom, da prispeva k ciljem EU. Čeprav je pojasnilo, kako Svet ECB upošteva druge vidike, že vključeno v različna poglavja v letnem poročilu, si bo ECB prizadevala podrobneje pojasniti povezavo med drugimi vidiki, poglavitnim ciljem in sekundarnim ciljem, kjer bo to relevantno.

Kar zadeva predlog, da se upošteva vpliv sklepov o denarni politiki na skupine z nižjimi dohodki in ranljive skupine ter na premoženjsko in dohodkovno neenakost, ECB pojasnjuje, da ima visoka inflacija velik vpliv na gospodinjstva in zlasti na skupine z nižjimi dohodki. Boj proti inflaciji bo tako znatno ublažil to breme in je največ, kar lahko denarna politika prispeva k zaščiti dohodkov. Kar zadeva oceno sorazmernosti, ta vključuje analizo prednosti in morebitnih stranskih učinkov ukrepov denarne politike, interakcije in ravnotežja v času. Ocena prednosti se nanaša na prenos v pogoje financiranja ter na nameravani učinek na inflacijo, medtem ko je ocena morebitnih stranskih učinkov povezana z neželenimi učinki na realno gospodarstvo in finančni sistem. Operacije denarne politike vedno vplivajo na dohodek in premoženje gospodinjstev, vendar so takšni učinki raznoliki in jih je težko ugotoviti vnaprej. Med drugim so odvisni od posebnih značilnosti gospodinjstev in zadevnega obdobja, zato jih v oceni sorazmernosti ni enostavno upoštevati. Vsakršna korekcija v dohodkovnem in premoženjskem položaju je v rokah vlad, ki imajo mandat in orodja, da korigirajo neželena gibanja.

Kar zadeva zahtevo, da se še naprej redno objavljajo informacije o mednarodni vlogi eura, ECB pojasnjuje, da v posebnem poročilu redno objavlja pregled gibanj na področju uporabe eura s strani nerezidentov euroobmočja.¹⁴

Mednarodno vlogo eura bi v prvi vrsti krepila globlja in popolnejša ekonomska in monetarna unija. Z dokončanjem bančne unije bi euroobmočje postalo odpornejše, z dokončanjem unije kapitalskih trgov pa bi se povečali viri financiranja in zmanjšali transakcijski stroški, s čimer bi se okrepil euro kot mednarodna valuta za naložbe, financiranje in poravnavo. ECB podpira prizadevanja za dokončanje bančne unije in unije kapitalskih trgov ter poudarja pomen tega, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda.

4 Podnebne spremembe

Kar zadeva poziv resolucije Evropski centralni banki, da naj oceni, v kolikšni meri podnebne spremembe vplivajo na njeno sposobnost ohranjanja cenovne stabilnosti, ECB pojasnjuje, da namenja precejšnje vire analiziranju, kako podnebne spremembe vplivajo na obete za cenovno stabilnost. Nebrzdane podnebne spremembe lahko precej ogrozijo cenovno stabilnost v euroobmočju, medtem ko naj bi imele preventivne podnebne politike le majhen in začasen vpliv na inflacijo.¹⁵ Novejše analize strokovnjakov ECB so pokazale, da bi bil lahko vpliv fizičnih tveganj na inflacijo, kot so vročinski valovi in drugi vremenski šoki – zlasti na

¹⁴ Glej na primer »The international role of the euro«, junij 2022.

¹⁵ Glej na primer Ferrari, A. in Nispi Landi, V., »Will the green transition be inflationary? Expectations matter«, Working Paper Series, št. 2726, ECB, september 2022.

rast cen hrane – znaten, če se podnebne spremembe ne bodo dodatno zmanjšale.¹⁶ Nasprotno pa imajo lahko vse višje cene ogljika v skladu s cilji EU o ničelnih neto emisijah – zlasti če se uvajajo z jasno komunikacijo in predvidljivo ter se dopolnjujejo z necenovnimi preventivnimi politikami – le zmeren vpliv na inflacijo, ki se bo srednjeročno postopno zmanjševal.¹⁷ ECB vključuje preventivne podnebne ukrepe v makroekonomske projekcije in makroekonomske modele, da bi izboljšala analitično razumevanje temeljnih sil.¹⁸ Doslej razpoložljivi podatki na splošno kažejo, da so preventivne podnebne politike in zeleni prehod dejavniki, ki dolgoročno podpirajo cenovno stabilnost.

Kar zadeva sklicevanje resolucije na tržno nevtralnost in program nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja, ECB poudarja, da je tržna nevtralnost operativno orodje in ne pravna zahteva. S tržno nevtralnostjo je mogoče zagotoviti, da so posegi Eurosistema na trgu skladni s Pogodbo o delovanju Evropske unije, ki navaja načelo »odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov«. Kot je bilo v preteklosti že večkrat pojasnjeno, pa se lahko Eurosistem upravičeno oddalji od operativnega in prostovoljnega orodja, kakršna je tržna nevtralnost, da bi izpolnil cilje ECB in relevantna načela Pogodbe.¹⁹ V skladu s podnebnim programom ECB je Svet ECB na primer sklenil, da bodo imetja podjetniških obveznic od 1. oktobra 2022 nagnjena v prid izdajateljem, ki so podnebno uspešnejši, in sicer s ponovnim investiranjem unovčenj.²⁰ Eurosistem nagiba nakupe podjetniških obveznic v prid izdajateljem, ki imajo boljši podnebni rezultat, v katerem so upoštevani njihovi pretekli cilji glede emisij in razogljčenja ter kakovost njihovih podnebnih razkritij. Medtem ko so nakupi in ponovno investiranje prej temeljili predvsem na tržni kapitalizaciji izdajateljev, se v programu nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja zdaj upoštevajo tudi informacije, ki so relevantne za oceno podnebnih tveganj, s katerimi se soočajo podjetja. Eurosistem pri vključevanju vidikov podnebnih sprememb v razporeditev naložb upošteva finančna tveganja, povezana s podnebjem, razvoj na regulativnem in pravnem področju ter trenutno razpoložljivost in kakovost podatkov, hkrati pa ohranja širok obseg programov nakupov v skladu z obveznostjo ravnanja po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razporejanju virov. Ko se je z marcem 2023 začelo obdobje delnega ponovnega investiranja, se na primarnem trgu še naprej kupujejo samo vrednostni papirji izdajateljev, ki so podnebno uspešnejši, in zelene obveznice, ki izpolnjujejo strog proces identifikacije. Poleg tega se bodo

¹⁶ Glej Parker, M., »[The impact of disasters on inflation](#)«, *Economics of Disasters and Climate Change*, letnik 2, številka 1, Springer, april 2018, str. 21–48; Faccia, D., Parker, M. in Stracca, L., »[Feeling the heat: extreme temperatures and price stability](#)«, *Working Paper Series*, št. 2626, ECB; Ciccarelli, M., Kuik, F., Martínez Hernández, C., »[The asymmetric effects of weather shocks on euro area inflation](#)«, *Working Paper Series*, št. 2798, ECB, marec 2023.

¹⁷ Glej okvir z naslovom »[Model-based analysis of the short-term impact of increasing the effective carbon tax on euro area output and inflation](#)« v članku z naslovom »Fiscal policies to mitigate climate change in the euro area«, *Ekonomski bilten*, številka 6, ECB, 2022.

¹⁸ Več informacij je v okvirju z naslovom »[Climate-related policies in the Eurosystem/ECB staff macroeconomic projections for the euro area and the macroeconomic impact of green fiscal measures](#)«, *Economic Bulletin*, številka 1, ECB, 2023.

¹⁹ Več informacij je tudi v »[dopisu predsednice ECB evropskemu poslancu Markusu Ferberju o podnebnih spremembah](#)«, 11. november 2022.

Glej »[ECB provides details on how it aims to decarbonise its corporate bond holdings](#)«, *sporočilo za javnost*, ECB, 19. september 2022.

nakupi na sekundarnem trgu, s katerimi se uresničuje delno ponovno investiranje, še naprej izvajali v skladu z okvirom nagibanja naložb. Prva podnebna finančna razkritja ECB kažejo, da so podjetniški vrednostni papirji v imetju za namene denarne politike že na poti razogljichenja, saj se je ogljična intenzivnost izdajateljev postopoma zmanjševala.²¹ Odločitev ECB, da od oktobra 2022 dalje svoja imetja nagiba v prid izdajateljem, ki so podnebno uspešnejši, prispeva k nadaljnjemu razogljichenju Eurosistemovih portfeljev podjetniških vrednostnih papirjev v skladu s cilji Pariškega sporazuma.

Kar zadeva sodelovanje z bonitetnimi agencijami, da bi se povečala transparentnost o podnebnih tveganjih, ECB ceni opažanje Evropskega parlamenta, da je pomembno sodelovati z bonitetnimi agencijami v zvezi s podnebnimi tveganji. Nedavna študija²² strokovnjakov ECB kaže velike razlike v metodologijah in praksah razkrivanja podnebnih tveganj v bonitetnih ocenah med bonitetnimi agencijami in razredi finančnega premoženja. ECB bo še naprej sodelovala z bonitetnimi agencijami, da bi povečala transparentnost pri vključevanju podnebnih tveganj v bonitetne ocene. Obenem bo stalno spremljala in zahtevala nadaljnji napredek na ugotovljenih področjih, kjer bi se lahko bonitetne agencije izboljšale. To zadeva predvsem transparentnost glede modelov in metod, s katerimi se ocenjuje izpostavljenost podnebnim tveganjem, ter glede objave odločitev in poročil o bonitetnih ocenah. V tem procesu je treba zagotoviti popolno spoštovanje metodološke neodvisnosti agencij in vloge regulatorjev. Eurosistem krepi tudi svoja orodja in zmogljivosti za ocenjevanje tveganj, da bi podnebna in okoljska tveganja bolje vključil v interne bonitetne sisteme, za katere bodo od konca leta 2024 dalje veljali skupni minimalni standardi.

5 Digitalni euro, kriptosredstva, kibernetna varnost in bankovci

Kar zadeva pripombo v resoluciji, da bi digitalni euro lahko dopolnjeval gotovino kot plačilno sredstvo, vendar je ne bi smel nadomestiti, ECB ponovno potrjuje svojo zavezanost, da bo še naprej zagotavljala gotovino.²³

Digitalni euro gotovine ne bi zamenjal, ampak bi jo dopolnjeval. Uporabljal bi se vzporedno z gotovino. Bil bi odgovor na vse večje povpraševanje potrošnikov po hitrih in varnih digitalnih plačilih. Enako kot gotovina bi bil javni denar, ki ga izdaja in krije ECB, ter bi zagotavljal visoke standarde zasebnosti in kibernetne varnosti.²⁴

Kar zadeva zahtevo, da se pri snovanju digitalnega eura skrbno upoštevajo tveganja za bančni sektor in splošneje za posojanje realnemu gospodarstvu, ECB ponovno potrjuje svojo zavezanost, da prepreči čezmerno uporabo digitalnega eura kot naložbene oblike ter tveganje nenadnih velikih premikov z

²¹ Glej »[ECB starts disclosing climate impact of portfolios on road to Paris-alignment](#)«, sporočilo za javnost, ECB, 23. marec 2023, in povezave v sporočilu.

²² Glej Breitenstein, M., Ciummo, S. in Walch, F., »[Disclosure of climate change risk in credit ratings](#)«, *Occasional Paper Series*, št. 303, ECB, september 2022.

²³ Cilj strategije Eurosistema o gotovini je zagotoviti, da je gotovina še naprej povsod razpoložljiva ter se sprejema kot plačilno sredstvo in hranilec vrednosti.

²⁴ Več informacij o napredku pri projektu digitalnega eura je v [prvem poročilu ECB o napredku](#) (objavljenem septembra 2022), [drugem poročilu o napredku](#) (objavljenem decembra 2022) in [tretjem poročilu o napredku](#) (objavljenem aprila 2023).

bančnih vlog v digitalni euro. ECB skrbno ocenjuje, kako bi digitalni euro vplival na denarno politiko, finančno stabilnost in zagotavljanje storitev s strani finančnih posrednikov.²⁵ Po mnenju ECB je vse neželene posledice, ki bi jih izdaja digitalnega eura imela za finančno stabilnost, denarno politiko ali zagotavljanje storitev s strani finančnih posrednikov, najbolje zmanjšati z njegovo zasnovo. Tako bi ECB v zasnovo digitalnega eura vgradila orodja za obvladovanje zneska v obtoku. Odločitev o kalibraciji teh orodij bi bila sprejeta bližje morebitni uvedbi digitalnega eura ob upoštevanju gospodarskega in finančnega okolja v tistem trenutku.

Kar zadeva sklicevanje na odločitev ECB, da v testiranje prototipov vmesnikov za digitalni euro vključi podjetje Amazon, ECB ponovno poudarja, da je bil razvoj prototipov učna vaja, s katero so se testirale različne tehnične rešitve za digitalni euro.²⁶ Paket tehničnih rešitev, ki so ga prejela podjetja, ki so sodelovala pri razvoju prototipov, je objavljen na spletnem mestu ECB.²⁷ Pri izbiri ponudnikov prototipov čelnih vmesnikov je bil uporabljen transparenten in odprt pristop, ki presega pravila EU glede pogodb, ki niso plačane. Razvoj prototipov je bil »laboratorijski eksperiment«, ki se je izvajal brez uporabe podatkov o dejanskih plačilih. Podjetja, ki so sodelovala pri razvoju prototipov, nimajo vpliva na zasnovo morebitnega digitalnega eura in v prihodnjih fazah projekta ne bodo imela nobene prednosti v primerjavi z drugimi podjetji. Namen razvoja prototipov ni bil pripraviti celovite rešitve in to ne bo pogojevalo odločitve o določeni tehnologiji ali funkcionalnosti v končni zasnovi digitalnega eura. ECB še ni sprejela odločitve o tem, katera tehnologija bi bila najprimernejša za digitalni euro.

Kar zadeva poziv resolucije Evropski centralni banki, da naj okrepi spremljanje razvoja kriptosredstev, ECB pozorno spremlja tveganja, ki jih kriptosredstva predstavljajo za finančno stabilnost, kakor tudi njihov vpliv na transmisijo denarne politike ter na varno in nemoteno delovanje tržne infrastrukture in plačil. ECB je leta 2022 objavila več člankov in javnih intervencij o tveganjih v zvezi s kriptosredstvi, stabilnimi kriptokovanci in decentraliziranimi financami.²⁸ Sodeluje z evropskimi nadzornimi organi pri pripravi regulativnih tehničnih standardov za operacionalizacijo novega posebnega režima trga kriptosredstev v kontekstu predlagane uredbe o trgih kriptosredstev (MiCA) ter okvira za kibernetsko varnost in operativno odpornost finančnega sektorja (akt o digitalni operativni odpornosti, DORA). Poleg tega je Eurosistem novembra 2021 objavil okvir za pregled nad elektronskimi plačilnimi instrumenti, shemami in ureditvami (PISA), leta 2022 pa je začel prvi postopek identifikacije digitalnih plačilnih žetonov. Poleg tega ECB s sodelovanjem v mednarodnih standardizacijskih organih še naprej prispeva k razvoju mednarodnih standardov, katerih cilj je obvladovati tveganja v zvezi s kriptosredstvi

²⁵ Več informacij o posledicah centralnobančne digitalne valute za bančno posredništvo je v Adalid, R. et al. »Central bank digital currency and bank intermediation«, *Occasional Paper Series*, št. 293, ECB, maj 2022.

²⁶ Glej »ECB selects external companies for joint prototyping of user interfaces for a digital euro«, *MIP News*, ECB, 16. september 2022, in »Letter from Fabio Panetta Irene Tinagli, ECON Chair, on the prototyping of user interfaces for a digital euro«, 17. oktober 2022.

²⁷ Glej *Eurosystem's onboarding package for digital euro prototyping*, ECB, 7. december 2022 in priloge.

²⁸ Glej »Decrypting financial stability risks in crypto-asset markets«, *Financial Stability Review*, ECB, maj 2022, ter »A deep dive into crypto financial risks: stablecoins, DeFi and climate transition risk«, »Stablecoins' role in crypto and beyond: functions, risks and policy«, »Decentralised finance – a new unregulated non-bank system?« in »Mining the environment – is climate risk priced into crypto-assets?«, *Macroeprudential Bulletin*, številka 18, ECB, julij 2022.

in ponudniki storitev, vključno s tveganji, ki izhajajo iz povezav s finančnim sektorjem.

Kar zadeva poziv resolucije, da se pozornost nameni tveganjem kibernetičnih napadov, ECB poudarja, da je od začetka vojne v Ukrajini zvišala stopnjo pripravljenosti na morebitne kibernetične napade. Čeprav ni bilo odkritih nobenih poskusov ciljno usmerjenega napada na ECB, ki bi bil lahko povezan s sedanjimi geopolitičnimi napetostmi, ECB še naprej pozorno spremlja grožnje in ves čas ustrezno prilagaja svoje zaščitne ukrepe. Kar zadeva storitve v sistemu TARGET (T2, T2S in TIPS), so nacionalne centralne banke ponudnice ravno tako povečale pripravljenost varnostnih operacij, grožnje pa se pozorno spremljajo. Poleg tega so bile v storitvah v sistemu TARGET uvedene močne zmogljivosti kibernetičnega odkrivanja, odzivanja in okrevanja, da bi se zagotovila ustrezna raven kibernetične odpornosti.

Kar zadeva sklicevanje na zgodovinsko nizko raven ponarejanja eurskih bankovcev v letu 2021 in poziv k okrepitvi boja proti ponarejanju, bo ECB še naprej sodelovala z organi kazenskega pregona in Evropsko komisijo ter jih pri njihovem delu aktivno podpirala.

V odgovor na predlog, da se vzpostavi sistem za boljše spremljanje velikih transakcij s ciljem boja proti pranju denarja, davčnim utajam, financiranju terorizma in organiziranemu kriminalu, ECB v celoti priznava pomen boja proti nezakonitim dejavnostim. Pozorno spremlja razprave zakonodajalcev o teh vprašanjih v kontekstu zakonodajnih predlogov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, ki jih je Komisija objavila julija 2021. Seveda bodo morali vsi predlogi v zvezi s tem upoštevati status eurskih bankovcev kot zakonitega plačilnega sredstva po členu 128(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

6 Transparentnost, demokratična odgovornost, enakost spolov in drugi vidiki

Kar zadeva poziv resolucije h krepitevi demokratične odgovornosti ECB do Evropskega parlamenta, ECB pripisuje velik pomen odnosom z Evropskim parlamentom glede demokratične odgovornosti in je zavezana sodelovanju s Parlamentom, da bi se odnosi še izboljšali. Odnose, s katerimi se uresničuje demokratična odgovornost, zaznamuje fleksibilnost, razvijali pa so se v skladu z večjimi zahtevami po podrobnem spremljanju dela ECB. Pogostost interakcij se je povečala, vzpostavile so se nove oblike dialoga in izboljšale obstoječe oblike.²⁹ Poleg rednih interakcij, kot so dialog o denarni politiki in pisna vprašanja, so bile organizirane dodatne predstavitve in obiski v ECB o aktualnih temah, kot sta pregled strategije in digitalni euro. ECB je o digitalnem euru redno izmenjevala mnenja s člani Odbora za ekonomske in monetarne zadeve, na primer v obliki namenskih javnih obravnav, ter pripravljala pisna poročila o napredku, doseženem v fazi proučevanja. ECB zelo ceni podrobno spremljanje in spoznanja, pridobljena v

²⁹ Glej »The evolution of the ECB's accountability practices during the crisis«, *Economic Bulletin*, številka 5, ECB, 2018.

interakciji z Evropskim parlamentom, kakor tudi priložnosti, da izvoljenim predstavnikom in državljanom bolje pojasni politike ECB. Kot je predsednica ECB dejala na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta februarja 2023, je ECB pripravljena pisno formalizirati prakse v zvezi z demokratično odgovornostjo med ECB in Evropskim parlamentom.³⁰ To priča o dobrih odnosih med institucijama in jasno kaže zavezanost ECB, da zagotovi učinkovito izpolnjevanje svojih obveznosti na področju demokratične odgovornosti. ECB se bo še naprej odzivala na zahteve Evropskega parlamenta po podroben spremljanju in aktivno iskala načine za izboljšanje interakcije s poslanci v skladu z določbami primarne zakonodaje EU.

Kar zadeva poziv resolucije, da je treba bolje poročati o stališčih ECB v Baselskem odboru za bančni nadzor, med drugim tudi v pisni obliki, je ECB pripravljena zagotoviti takšno poročanje znotraj meja zaupnosti, ki se nanašajo na mednarodne organe in veljavni pravni okvir. Opozoriti je treba, da morajo visoki predstavniki ECB, ki sodelujejo v Baselskem odboru za bančni nadzor, upoštevati organizacijske predpise odbora. Ti predpisi vključujejo določbe, ki (i) vse razprave, dokumente in analize opredeljujejo kot zaupne; (ii) prepovedujejo enostransko izmenjavo informacij in dokumentov; (iii) izrecno obvezujejo člane, da zagotavljajo zaupnost, kadar govorijo v javnosti. Za pridobitev splošnih informacij o delu ECB v mednarodnih forumih, kjer ECB zastopajo Izvršilni odbor ECB in člani Nadzornega odbora, ki prihajajo iz ECB, so redne predstavitve predsednice in podpredsednika ECB in predsednika Nadzornega odbora (predvsem ob predstavitvi letnega poročila ECB) ter letni obisk Odbora za ekonomske in monetarne zadeve v ECB primerna priložnost, da se postavijo vprašanja in nadalje razpravlja o mednarodnih razsežnostih bančne regulacije.

Kar zadeva poziv resolucije, da naj ECB razširi obdobje mirovanja, ki velja za višje plačne razrede, tudi na zaposlene v nižjih plačnih razredih, ECB pojasnjuje, da se trenutno revidira okvir poklicne etike za zaposlene. V tem kontekstu ECB skrbno ocenjuje predloge za izboljšave, ki jih je oblikovala evropska varuhinja človekovih pravic na podlagi preiskave na lastno pobudo o politikah in praksah ECB za preprečevanje primerov »vrtljivih vrat«.³¹ Ko bo revizija okvira poklicne etike zaključena, bo ECB o izidu obvestila Evropski parlament.

Kar zadeva poziv resolucije, da je treba razviti strategijo o ravnanju z lobisti in povečanju transparentnosti glede stikov na ravni zaposlenih poleg Sveta ECB, ECB pojasnjuje, da je popolnoma transparentna glede redne interakcije s tržnimi kontaktnimi skupinami. Za izpolnitev svojega mandata mora ECB, tako kot druge centralne banke, pogosto sodelovati z udeleženci na finančnem trgu in drugimi gospodarskimi subjekti, da bi od ključnih deležnikov pridobila relevantne informacije, s katerimi je mogoče poglobiti razumevanje dinamike gospodarstva, finančnih trgov in bančnega sektorja. Takšna interakcija, podobna tisti na ravni Sveta ECB, temelji na načelih dobrega upravljanja in ustreznih varovalk, ki zagotavljajo enak dostop in enake pogoje za vse. ECB je popolnoma transparentna glede takšne interakcije ter

³⁰ Glej »Evropska centralna banka – letno poročilo za leto 2022 (razprava)«, Evropski parlament, 15. februar 2023.

³¹ Odločba o tem, kako Evropska centralna banka (ECB) obravnava primere »vrtljivih vrat« (OI/1/2022/KR).

na spletnem mestu objavlja dnevne rede in povzetke sestankov, ter glede sestave članov in pristojnosti kontaktnih skupin.³²

Kar zadeva orodje za prijavo kršitev, ECB znova poudarja, da je orodje v celoti usklajeno z načeli iz direktive EU o prijavah kršitev.³³ Okvir ECB zagotavlja uporabniku prijazno orodje, ki omogoča anonimno prijavo, ter stroga pravila za zaščito žvižgačev pred povračilnimi ukrepi. Leto 2022 je bilo drugo polno leto delovanja orodja, prek katerega je ECB tekom leta prejela več kot polovico vseh primerov prijave kršitve v ECB, od katerih je bila večina anonimna.

Kar zadeva uravnoteženo zastopanost spolov med zaposlenimi, si ECB prizadeva, da bi izboljšala raznolikost zaposlenih in vzpostavila vključujočo kulturo, ki temelji na dostojanstvu, spoštovanju in pripadnosti. Strategija ECB za raznolikost in vključenost zajema vse vidike raznolikosti in njihove stične točke. Hkrati se je izkazalo, da je doseganje večje uravnoteženosti spolov na vodstvenih položajih zahtevno in ostaja eden od ključnih ciljev. Od leta 2020, ko je ECB uvedla novo strategijo za uravnoteženo zastopanost spolov, je izvedla več ukrepov, da bi dosegla večjo uravnoteženost spolov. Tako je na primer okrepila svoja prizadevanja, da bi pritegnila ženske, pri čemer je tesno sodelovala z ženskimi mrežami. Preoblikovala je štipendijo ECB za ženske, ponovno začela izvajati mentorski program, uvedla razvojni program za zaposlene v administrativnih vlogah in uvedla smernice za poslovna področja o vključujoči razporeditvi kariernih nalog. ECB je nadaljevala tudi z izvajanjem programa usposabljanja za ženske na vodstvenih položajih. Vsi ti ukrepi so spodbudili napredek pri doseganju ciljnih deležev žensk: ob koncu leta 2022 je ECB dosegla cilje na nekaterih ravneh, pri drugih pa je zmanjšala razliko (glej tabelo 1). Kar zadeva ciljne deleže žensk pri zaposlovanju in napredovanju v letu 2022,³⁴ je ECB dosegla cilj, da na vodstveni ravni vsaj v 50% primerov ponudi zaposlitev in napredovanje ženskam (vsi vodstveni položaji in višje vodstvo). Ciljni deleži na ravni vodij (skupin), strokovnjakov in analitikov niso bili doseženi, saj smo cilj zgrešili za 10 do 6 odstotnih točk, vendar je bil dosežen skupni razpon 40%–60%. Kar zadeva ciljne deleže žensk v letu 2022 med vsemi zaposlenimi,³⁵ je ECB dosegla cilje na vodstvenih položajih (vsi vodstveni položaji in višje vodstvo). Medtem ko ciljni deleži na ravni strokovnjakov in vodij (skupin) niso bili doseženi, saj smo cilj zgrešili za 2 oziroma 1 odstotno točko, se je vrzel na teh ravneh zmanjšala. Delež žensk se je še naprej povečeval na ravni analitikov, tako da se je razširil krog žensk, ki so upravičene do nadaljnjega poklicnega napredovanja. Doseženi napredek kaže, da je enakost spolov mogoče doseči s konkretnimi in odločnimi ukrepi na številnih področjih. ECB bo zato še naprej krepila prizadevanja, da doseže boljšo uravnoteženost spolov.

³² Glej na primer [kontaktno skupino za obvezniški trg](#), [kontaktno skupino za denarni trg](#), [kontaktno skupino za devizni trg](#) in [skupino vodij operacij](#).

³³ Glej Decision of the European Central Bank of 20 October 2020 amending the European Central Bank Staff Rules as regards the introduction of a whistleblowing tool and enhancements to the whistleblower protection (ECB/2020/NP37) in [Sklep Evropske centralne banke \(EU\) 2020/1575](#) z dne 27. oktobra 2020 glede ocenjevanja informacij o kršitvah, ki se sporočajo prek orodja za žvižgače, kadar je zadevna oseba visoki uradnik ECB, in nadaljnje ukrepanja na podlagi teh informacij (ECB/2020/54).

³⁴ Ciljni deleži se nanašajo na odstotek žensk med vsemi, ki jim ECB v posameznih plačnih razredih ponudi zaposlitev in napredovanje. Uporabljajo se pri notranjem in zunanem zaposlovanju ter pri zaposlovanje z rezervnih seznamov ali prek napredovanja v naslednji plačni razred.

³⁵ Odstotni delež žensk v posameznih plačnih razredih.

Tabela 1

Ciljni deleži pri zaposlovanju in napredovanju ter delež žensk v letu 2022

Plačni razredi	Ciljni delež v letu 2022 pri zaposlovanju in napredovanju (= delež žensk, ki dobijo zaposlitev oz. napredovanje)	Dejanski delež žensk pri zaposlovanju in napredovanju v letu 2022	Ciljni delež žensk v letu 2022 (= skupni delež žensk med zaposlenimi)	Dejanski delež žensk v letu 2022
Višje vodstvo (K–L)	najmanj 50%	60%	37%	38%
Vodstvo skupaj (I–L)	najmanj 50%	52%	33%	33%
Vodje (skupin) (H)	najmanj 50%	40%	37%	35%
Strokovnjaki (F/G–G)	najmanj 50%	42%	44%	43%
Analitiki (E/F)	najmanj 50%	44%	51%	53%

Vir: ECB.

ECB je leta 2022 skupaj z 28 institucijami iz Evropskega sistema centralnih bank in enotnega mehanizma nadzora sprejela listino o enakosti, raznolikosti in vključenosti. ECB bo to temo še naprej ohranjala visoko na seznamu njenih nalog.

Kar zadeva predlog, da se ustanovi neodvisen evalvacijski urad, ECB pojasnjuje, da je zavezana najvišjim standardom oblikovanja denarne politike, ter se zaveda, da je evalvacija ključen sestavni del. ECB sodeluje v širokem naboru evalvacijskih aktivnosti, ki so povezane z njenimi analizami in odločitvami.

Tako je bil na primer leta 2003 in v obdobju 2020–2021 opravljen obširen pregled strategije denarne politike ECB.³⁶ Poleg tega zaposleni v ECB izvajajo raziskave, s katerimi preučujejo sklepe o denarni politiki, na primer analizo vpliva, ki so ga nakupi vrednostnih papirjev imeli na inflacijo. Učinkovitost vseh raziskav redno evalvirajo tudi zunanji akademiki, kar je bilo zadnjič opravljeno v letih 2004 in 2011.³⁷ Poleg tega je ECB izvedla ciljno usmerjene ocene napak v projekcijah in jih v rednih publikacijah predstavila javnosti. Nedavno je ECB v Ekonomskem biltenu objavila članek, v katerem pojasnjuje, zakaj so modeli v letu 2022 podcenili inflacijo po energetske cenovnem šoku.³⁸ ECB še naprej preučuje najboljše prakse za evalvacijo svojih politik ob upoštevanju najnovejših dogajanj v skupnosti centralnih bank.

³⁶ Glej »[The ECB's monetary policy strategy](#)«, *sporočilo za javnost*, ECB, 8. maj 2003, v katerem so pojasnjene spremembe v strategiji denarne politike, in »[The ECB's monetary policy strategy after the evaluation and clarification of May 2003](#)«, govor nekdanjega predsednika ECB Jeana-Clauda Tricheta, 20. november 2003, z ozadjem o pregledu strategije. Rezultati in ozadje [pregleda strategije v obdobju 2020–2021](#) so predstavljeni na spletnem mestu ECB.

³⁷ Glej evalvacijo raziskav ECB v letih [2004](#) in [2011](#).

³⁸ »[What explains recent errors in the inflation projections of Eurosystem and ECB staff?](#)«, *Economic Bulletin*, številka 3, ECB, 2022. Glej tudi članek z naslovom »[The performance of the Eurosystem/ECB staff macroeconomic projections since the financial crisis](#)«, *Ekonomski bilten*, številka 8, ECB, 2019.